

Naaste zijn

De menselijke maat in de zorg als gevolg van bezuinigingen en andere overheidsmaatregelen staat ernstig onder druk. Aandacht voor levensvragen en zingeving wordt steeds meer als luxe gezien. Hoe kunnen wij omgaan met de menselijke maat? Hoe houden we vol?

Ik moet hierbij denken aan mevrouw Koning, 89 jaar, die na een CVA totaal afhankelijk van zorg werd. Ze had veel levensvragen, vond haar leven zinloos, koos voor de dood en zei: "Ik kost alleen maar geld en ben iedereen tot last".

Dit zijn woorden die binnenkomen en vragen oproepen: ontstaan deze gedachten door de invloed van de maatschappij of ons zorgstelsel, waar het vaak meer lijkt te gaan om geld dan om de echte zorgverlening?

Haar leven stond totaal op zijn kop. Ze werd geconfronteerd met volledige afhankelijkheid en zorg, waarbij je moet wachten op alles. Een zorg waarin steeds meer medisch en technisch wordt gewerkt. Resultaten moeten worden gemeten, geregistreerd, et cetera. Voor mensen als mevrouw Koning is het wachten: op de zuster, het eten, de koffie, toilet, dokter, fysiotherapie.

In onze gesprekken zijn we samen op zoek gegaan naar antwoorden. Op een dag liep ik op de afdeling toen ze me aansprak en zei: "Ik heb het antwoord gevonden". Blij verrast zei ik: "Vertel". Wat ik toen hoorde, had ik niet kunnen bedenken. Ze vertelde me dat ze tijdens het wachten begon te bidden en dat ze daarin een volgorde had aangebracht. Ze bad eerst voor degene die bij haar op de kamer lag. Als ze langer moest wachten, bad ze voor de mensen op de gang, en als ze nog langer moest wachten, bad ze voor de zusters, de dokter et cetera. Terwijl ze sprak, zag ik de verandering op haar gezicht. Ze keek me aan en zei: "Ik dank God dat hij mij deze opdracht voor mijn leven heeft gegeven". Tot het einde van haar leven is zij dit blijven doen.

Nu we door bezuinigingen de menselijke maat lijken te verliezen, denk ik weer aan haar. Door haar oplossing is zij mij tot voorbeeld geworden. God leert ons om in onze zorg 'naaste' te zijn. Het zit in onze houding, manier van kijken, aanraken. Dat kunnen bezuinigingen niet afnemen. Zo voelt de ander zich altijd gezien en weet: *ik mag er zijn.* ■

Rita Renema – Mentink is geestelijk verzorger bij Leliezorggroep in o.a. palliatief centrum De Regenboog en directeur van de stichting 'Als kanker je raakt'.